

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ALI PRIDE DO DEBATE MED SOCIALISTOM IN REPUBLIKANECM.

Stedman je pozval republikanskega podpredsedniškega kandidata na javno debato.

LJUDSTVO PRIČAKUJE, DA COOLIDGE SPREJME POZIV.

Chicago, Ill. — Seymour Stedman, podpredsedniški kandidat socialistične stranke, je pozval na javno debato Calvin Coolidge, podpredsedniškega kandidata republikanske stranke.

Henry F. Long, tajnik gubernije Coolidge, je potrdil, da je sprejel pismo.

Long pravi v svojem potrdilu, da Coolidge ne more zdaj javno debatirati, ker obdržava govore na univerzah v novoangleških državah. Opozoril bo Coolidge na poziv, ko se za to pokaže ugodna prilika.

Stedman je v sedanjih volilnih kampanjih prvi poslal poziv za javno debato svojemu političnemu nasprotniku. Tak poziv pošlje Stedman tudi podpredsedniškemu kandidatu demokratične stranke.

Ljudstvo v splošnem pričakuje, da imajo zdaj zagovorniki starih gospodarskega sistema priliko, da na javnem shodu in v priročnem ljudstvu poblijejo socialistične nauke in dokazuje, da je edina rešitev za ljudstvo v sedanjem gospodarskem sistemu. Če bodo kandidati starih strank odklonili tako javno debato, pravijo v delavskih krogih, tedaj je doprimek dokaz, da se ne upajo javno zagovarjati svojega sistema.

Značilni je Stedmanovo pismo, ki ga je poslal Coolidge in ki se glasi:

"Čenjen gospod: Boj v tej kampanji se vrši med tistimi, ki verjamejo v privatno lastnino proizvodnih sredstev, in onimi, ki ne verjamejo v to.

"Vi ste podpredsedniški kandidat republikanske stranke, ki zastopate prvo. Jaz sem podpredsedniški kandidat socialistične stranke, ki priporoča socializirano lastnino sredstev za proizvodnjo in distribucijo in ki je v opoziciji proti sistemu, katerega zagovarja Vaša stranka.

"Naša opozicija je jasna in undametalna. Predlagam skupno razpravo, da ljudstvo bolj jasno opozna naše difference v namenu. Zaradi tega Vam predlagam, da nastopite napram meni javno skupno razpravo o važnem pravnem vprašanju v tej kampanji. Glede na to, da v prostoru se pa vzajemno porazumemo."

Poziv je tako jasen in določen, da utajiti. Zdaj imajo kapitalisti in vsi zagovorniki sedanjega gospodarskega sistema priliko, da na javni zastavonavi Coolidge na svojo debato in ovrže socialistične nauke in teorije. Kmalu se pokaže, če imajo gospodje pogum za javno razpravo pred ljudstvom o socializmu, o katerem so že milijonkrat trdili, da je zgrešen gospodarski nauk brez vsake znanstvene podlage.

TAKO UMIRAJO DELAVCI.

East Liverpool, O. — 35-letni delavski delavec Walter Bird je prišel v bolnišnico na poslednjih življenjskih urah. Obliži izjavlja, da je delavec izvršil samomor, ker je bil slabega zdravja in izobil upanje, da okreva. V teh urah je zapadla v tragično delavsko življenje. Do je delavec zdrav, zaslužil za roko prehranitev, ko zbolil, je v odlego vsem. In delavec, ki obiti to življensko mislijo, gre ostovoljno v smrt, da ni drugim sebi v nadlego.

VRHNE.

Dež danes in jutri, lahki severozahodni vetrovi. Najvišja temperatura v zadnjih 24. urah 72. Injiza 59.

Solnčni izhod 5:21, zahod 8:28.

PLATFORMA DEMOKRATOV JE GOTOVA.

Bryan je propadel s svojimi predlogi; edenindvajset aspirantov za predsedniško kandidato.

COX NOMINIRAN ZA PREDSEDNIŠKEGA KANDIDATA.

San Francisco, Cal., 6. julija. — Pri sedanjem 44. glasovanju je dobil James M. Cox, guvernir države Ohio potrebno večino in je nominiran za predsedniškega kandidata demokratične stranke.

San Francisco, Cal. — Demokratična konvencija je sprejela platformo, ki bere levite republikanski stranki, kakor je platforma republikanske stranke delala očitek demokratom. Kdor bo pambo prečital obe platformi in če je do zdaj glasoval za kandidata ene ali druge stare stranke, bo najhitreje prišel do spoznanja, da je hodil naprečno pot, dokler je volil kandidata starih strank. Tudi demokratje nimajo nič za delavce. Najprej lepo naštevajo, kaj so vse storili za delavce. Stavka premogarnjev ni navedena pri tem naštevanju, ravno tako ni povedano, da železničarji še zdaj čakajo na obljubljeni povznesenje meze in da ne vedo, kako veliko bo povznesenje meze, ko železniški delavski odbor razglasi svojo sodbo. Nekaterim prizadejim ljudem se zdi, da so to malenkosti, seveda rudarji in železničarji sodijo drugače. Zaradi tega se zdi, da bodo rudarji in železničarji govorili na prvi torek v novembru z glasovnico, na kateri bodo povedali, kako sodijo o demokratični platformi in delu demokratične stranke.

V platformi smat so nekateri velike gospodarske pogreške, ki pričajo, da tisti, ki so sestavili sestavili platformo, ne poznajo vzrokov, ki nečinkeje v današnjem proizvodnem sistemu ali jih pa nalašč poznati nočejo. Tako na pr. so zapisani razni vzroki, ki povzročajo draginjo, ni pa povedan glavni vzrok, da imamo draginjo, ker se po današnjem načinu proizvodnje ne proizvede za ljudske potrebe, ampak zaradi profita. V današnjem proizvodnem sistemu se ne vpraša, kaj ljudstvo potrebuje, ampak kaj nosi profit, prav izredno velik profit.

Platforma jasno pove, da je demokratična stranka proti prišilni arbitraži pri sporih, ki se tičejo privatne industrije, ne pove pa jasno, kako naj se taka sporna vprašanja rešujejo.

Na nekem drugem mestu se glasi, da človeško delo ni blago. To je res, kakor je resnica, da se v današnjem proizvodnem sistemu smatra človeška delovna moč za blago in da je delavec prisiljen prodati svojo delovno moč podjetnikom, če hoče delati in si z delom pridobiti sredstva za svoje življenje. In če bi bili demokratje logični in si res zahtevali, da se človeška delovna moč ne smatra za blago, bi morali zahtevati, da se odpravi današnji produktivni sistem in nadomesti z boljim, to je s socializacijo vseh produktivnih in distribucijskih sredstev. Tega pa demokratje nikjer ne povedo, za to njih stavek, da človeško delo ni blago, s katerim menda hočejo izreči princip, da človeška delovna moč ni blago, ostane brez pomena, dokler se jasno in določno ne izreče za socializiranje vseh produktivnih in distribucijskih sredstev. Vsakdo, ki je le površno študiral današnji produktivni sistem, je prišel do spoznanja, da je zakon današnjega produktivnega sistema tak, da se smatra človeška delovna moč za blago. In kdor hoče odpraviti take zakone, mora predvsem odpraviti sistem, v katerem nečinkeje taki zakoni.

Bryan je predložil pet točk ali poročil manjine, ki naj bi se vključila v demokratično platformo. Najprej je zahteval, da se stranka izreče za popolno "sno", to je za Volsteadov zakon ostane nespremenjen. Dalje je predlagal, da vlada Združenih držav izdaja

POLICIJSKI ŠEF IN 22 DRUGIH OBTOŽENIH UMORA FELTSONOV DETEKTIVOV.

Williamson, W. Va. — Tukaj klnja veleporota je obtožila S. Hatfielda, policijskega šefa v Matewanu in 22 drugih oseb zaradi umora sedmih Baldwin-Feltsovih detektivov dne 19. maja, ko je bila bitka valed napada na rudarje. Razum detektivov so bili ubiti tudi župan, neki rudar in neki deček. Kakor se vidi, je obtožnica sestavljena v prid premogovne družbe, ki je najela detektive.

ŽELEZNIŠKI POLOŽAJ SE VEDNO ZAMOTAN.

Železničarji nestrano pričakujejo razsodbo železniškega delavskega odbora.

DELNO PRIZNANJE SAHTIV SREDSTVO ZA IZJASNJENJE POLOŽAJA.

Washington, D. C. — Nekateri zvezni uradniki menijo, da železniški delavski odbor ne prizna saj deloma zahtev železničarjem, da lahko pride do železniških stavek, ki izbruhnejo nepričakovano in brez noč. Položaj je še vedno zamotan, ker so se železničarji naveličali poslušati odbornike železniških bratovščin, ki jih tolažijo, da naj protirje, dokler železniški delavski odbor ne izreče svoje sodbe. Kako daleč se je razvil nezadovoljnost med železničarji, je pokazala nepričakovana obnova stavke železničarjev v Philadelphiji in okolici.

Nezadovoljnost povzroča med železničarji tudi molčečnost železniškega delavskega odbora, ki je zec nanašal, da razglasi svojo razsodbo dne 20. julija, ni pa povedal, kakšna bo ta razsodba. Nekateri železničarji izrekajo očitno svojo nezadovoljnost in pravijo, da žele, da se železniški delavski odbor izrazi jasno, kaj prizna železničarjem.

Pred vsemi je pa danes vprašanje, kaj se zgodi, če železničarji ne bodo zadovoljni z razsodbo železniškega delavskega odbora. Nekateri pravijo, da pride do nepričakovanih stavek in vprašujejo, kakšno pozicijo zavzame vlada napram njim. Pa tudi uradniki niso na jasnem, kaj naj store, če pride do nepričakovanih stavek, kajti tudi med njimi so mnjenja različna. Transportni zakon skoraj prepoveduje stavek, vporabi se lahko tudi Leverjev zakon, ali nekateri uradniki pravijo, da ni nihče odgovoren za stavko, če se pojavi nepričakovano in brez vodstva, ker pri taki stavki ni voditelj, ki so odgovorni na stavko. Zaradi tega menijo nekateri uradniki, da je najbolje, če železniški delavski odbor poda tako razsodbo, da bodo železničarji zadovoljni z razsodbo. Če se to zgodi, ne pride prav zanesljivo do nobenih nepričakovanih stavek, ker ne bo vzroka zanje. Sliki se tudi glasovi, da je predsednik Wilson priporočil železniškemu delavskemu odboru, da naj poda za železničarje zadovoljivo razsodbo.

Položaj na železnicah ostane torej nejasen, dokler železniški delavski odbor ne poda svoje razsodbe. V splošnem pa prevladuje želja, da naj bo razsodba tega odbora pravična za železničarje, ker je taka razsodba edina garancija, da se razmere v železnikem obratu kmalu obrnejo na bolje.

BANKA OROPANA ZA PETDESET TISOČ DOLARJEV.

Chicago, Ill. — Na banki, poznani Fort Dearborn, je bilo ukradenih petdeset tisoč dolarjev pred dvema mesecema, ali molčali so do zdaj, ker so mislili, da odkrijejo tatavo. Privatni detektivi so preiskali in prevohali vse kotičke, vsako osumljeno osebo, toda vohanje je bilo do zdaj zastoj, ukradeni tisočaki niso prišli na dan.

Stavka železničarjev v Dublinu. Dublin, Irsko, 2. jul. — Orkustavi in tiskarji so večerj zastavkali in vsi časopisi so prenehali izhajati.

DELAVSKA STRANKA JE POVABILA GOMPERSA.

Chicago, Ill. — Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, je bil te dni povabljen, da naj pride pred odbor, ki sestavlja platformo delavske stranke, katera bo imela svojo konvencijo 11—13. julija v Chicagu. Demokratje v San Franciscu so dali Gompersu samo deset minut časa, da je razodel svoje želje, toda delavska stranka mu je sporočila, da mu da toliko časa, kolikor ga sam hoče.

2000 AMERICANOV ZAPUSTILO NEMČUJO.

Vojalke čete zapuščajo Porenko in ne bodo nadomestene.

AMERIŠKI VOJAKI NOČEJO VEČ SLUŽITI.

Coblentz, Nemčija, 5. jul. — V zadnjih par mesecih so ameriški transportni parniki odvedli domov več kot tisoč ameriških vojakov in do septembra jih odide dva tisoč. Vojaki, ki odhajajo domov, so lanko poletje ponovili svojo prostovoljno vojaško službo za eno leto, toda letos je ne marajo več ponoviti kljub vsem ugodnostim, ki se jim nudijo. Fantje so se naveličali Nemčije in želja jih vleče domov v civilno življenje.

Častniki pravijo, da je kongres zakrivil splošno izstopanje iz armade, ker je v novem zakonu za reorganiziranje armade podaljšan službeno dobo prostovoljcev od enega na tri leta. Ako bi ostalo v veljavi eno leto, bi prostovoljci morali se potegniti službo do prihodnjega poletja, ampak tri leta so preveč. Mnogo fantov, ki niso znali o spremembi zakona, se je prijavilo, da ostanejo še eno leto, a ko so slišali, da prihodnja služba traja najmanj tri leta, so pobrali svoje stvari in rekli povljnikom, da jih naj pošljejo domov s prvim parnikom.

Iz Amerike pa pride komaj petdeset novih rekrutov. Govori se, da prihodnje spomlad ne bo več kakor bataljon ameriškega vojskstva v okupiranem Porenju in pozneje bo še ta bataljon poklican domov.

TUDI V INDIANI NI KUHANJE ŽGANJA ZADNJA REČ.

South Bend, Ind. — Tukaj so aretirali šestnajst oseb in konfiscirali okoli pet tisoč galon opojne pijače, ki so jo zaplenili pri gonji na razne trgovce. Prohibicionisti uradniki so prišli v mesto iz Laporta in preden so ljudje izvedeli, kaj se pravzaprav godi, je bilo že nekaj prodajalcev, ki prodajajo ofielno neopojne pijače, v zaporu, ker prodajajo tudi radi žganjico, če kdo vpraša po nji.

Tukaj so baje ves čas prodajali žganjo odprto. Časica žganja je stala 60 centov do enega dolarja, kvort žganja pa od šestnajst do dvajset dolarjev. Ko se je po mestu raznesla vest, da prohibicionisti uradniki lov grešnike, ki prodajajo opojne pijače, so se seveda nekateri grešniki hitro poskrili, žganje so pa prepustili prohibicionistom.

AMERIŠKA DELAVSKA FEDERACIJA GLASUJE O VSTOPU V LABOR PRTY.

Washington, D. C. — Lokalne in centralne unije ter državne federacije v Ameriški delavski zvezi glasujejo zdaj o predlogu za vstop v delavsko stranko. Predlog je bil iniciiran po uniji soboslikarjev in dekoraterjev v Oak Parku, Ill., in podprti od 25 krajevnih unij v petih različnih državah kot zahtevajo pravila.

ISKAL JE DOBRO PIVO?

Chicago, Ill. — Polica George H. Carlton pravi, da "je iskal dobro pivo", ko so ga aretirali zgodaj zjutraj zaradi vroma v lekarno L. E. Stochiga. Dober zagovor!

VOJAŠKI DIKTATOR VLADA NA POLJSKEM.

Minak in Lvov sta padla; več poljskih polkov je prestopilo na rusko stran.

SOVJETSKA ARMADA NA POLJSKI MEJI.

Varšava, 5. jul. — Uradno poročajo, da se je ruska sovjetska kavalarija ustavila na poljsko-ukrajinski meji.

Pariz, 5. jul. — Po zadnjih vestih iz Varšave se je umikanje poljskih čet spremenilo v divji beg na vsej fronti. Ruske sovjetske čete so prekorale poljsko mejo na več krajih in okupirale Minsk in Lvov. Na severovzhodni fronti ob reki Dvini je več poljskih regimentov rebeliralo in prestopilo na boljševiško stran z vsem orožjem in strelivom; uporni polki so naredili veliko vrzel v poljski fronti, skozi katero so se razlili valovi ruske kavalarije in pehote ki namerava obkoliti Poljake v Pripetaku močvirju. Boljševiki imajo 350.000 mož na poljski fronti; njihove čete so dobro opremljene s strojnimi, lahimi in težkimi topovi in s letali, ki so večina bila lastnina Denikina, kar nima bivša lastnina Denikina, kar nima jih je dobil iz Anglije. So vjetaki inženirji so s šundovito hitrejo in spretnostjo vrgli mostove čez Dvino in Berezino in rdeče čete so prekorale obe reki.

Položaj Poljake je obupen bodisi z vojaškega, industrijskega ali političnega stališa. Radikalni elementi v Varšavi so odprto aktivni. Poljska vlada je ponovna speljala na zavaznike za pomoč London, 5. jul. — Iz Varšave poročajo, da je vojni svet prevzel kontrolo poljske vlade. Narodna zbornica je z veliko večino zaključila, da ima general Pilsudski s svojimi svetovalci najvišjo in absolutno oblast izvršiti vse, kar je potrebno za obrambo Poljake in da se ohrani notranji red. To pomeni, da je Pilsudski postal diktator. Valed upotov v armadi in revolucionarnega gibanja v Varšavi in drugih večjih mestih je okliceano obredno stanje s drastičnimi naredbami proti poljskim boljševikom.

Varšava, 4. jul. — Ukrajinska vlada, kateri načeluje general Simon Petlura, je pobegnila iz Kamence-Podolskega v Lubin, južno-vzhodno od Varšave, ker boljševiška armada ugroža Podolijo. V zapadni Ukrajini se nadaljuje silovito bojevanje.

London, 4. jul. — "Daily Mail" je prejela poročilo od svojega korespondenta na Poljskem, da so ruske sovjetske čete okupirale Lvov v Galiciji.

BANDIT IN DETEKTIV UBITA.

Waterloo, Iowa. — Detektiv William Gerdebour je bil ubit u boju s banditom v trgovini H. Marxa, trgovca s obleko. Polica William Wilson, ki je prihitel detektivu na pomoč, je pa ustrelil bandita.

Bandit je hotel izmenjati denarno nakaznico, ki je bila ukradena v Berthi, Minn., ko je prišel na pozorišče detektiv.

DELAVCI "Z BELIMI OVRAČNIKI" ZAHTEVAJO VEČJO PLAČO.

Chicago, Ill. — Nameščenci v pisarnah družb, ki so znani kot "belovratni delavci" in ki so doalej ponižno molčali, so se končno zganili in predložili vladnemu železniškemu odboru uljudno prošnjo za povišanje plače.

KLEPTOMANIJA JE POSLEDICA RANE NA GLAVI.

Charleston, W. Va. — Oče T. M. Tollingerja je izjavil, da je njegov sin podvržen kleptomaniji, od kar je bil ponoreči ohetreljen na glavi pred dvema letoma. Njegov oče pravi, da sin ukrade vse, kar mu pride pod roko in ne dela prav nobene razlike med vrednimi in ni vrednimi rečmi.

ANGLEŠKI UPNIKI BI RADI ZASEGLI LASTNINO RUSKE MISIJE.

"Rusija je danes močnejša kot kdaj prej in ne potrebuje entente," pravi Krasin.

ULTIMAT LLOYDA GEORGA.

London, 5. jul. — "Daily Herald" je prinesel vest, da so angleški kapitalisti, ki imajo investiran kapital v Rusiji, uložili tožbo pri sodišču za sekvestriranje imetja ruske sovjetske trgovske komisije v Londonu, da se deloma naplačajo za dolgove. Angleški upniki bi radi, da sodišče v Londonu razsodi, da li ima revolucionarna vlada pravico socializirati industrije brez odškodnine delničarjem in četrtati dolgove, ki jih je naredil prejšnji lastnik.

Sovjetska komisija je najela Edwarda Carsona, voditelja irskih unionistov v Ulsterju, kot svojega zagovornika pri sodišču.

Pariz, 5. jul. — Pariško časopisje je večerj objavilo sledečo izjavo Leonida Krasina, ruskega sovjetskega trgovskega komisarja:

"Naša pogajanja z Anglijo so na mrtvi točki vsled trgovlavoiti Lloydja Georgea, ki ne more razumeti, da njegova vloga ni več vloga diktatorja, temveč prošilca. Ententa bolj potrebuje Rusijo, kot pa Rusijo entente. Gospod Lloyd George mi je ponudil "trgovsko pripoznanje", katerega sem odklonil, kajti v isti sapi je George zahteval politične garancije, posebno kar se tiče Persije. Moja volja, banda zavaznikom, predno odidem v Rusijo, je: Popolno pripoznanje ali nič. — Rusija je danes močnejša kot je bila kdaj poprej. Poljska armada beži, v Varšavi grozi revolucija, v sovjetski republiki pa obratujejo vse tovarne čez čas. Jaz sem bil pred vojno kapitalistični posestnik ene največjih tovarn v Petrogradu, a danes sem sovjetski minister, ker sem prepričan, da se je sovjetska teorija obnesla v praksi."

London, 5. jul. — Leonid Krasin se vrača v Moskvo in s seboj nosi ultimatum Lloydja Georgea, da Velika Britanija vpostavi trgovino s sovjetsko Rusijo le tedaj, kadar bodo izpuščeni vsi angleški letniki, ki so internirani v Rusiji, in kadar sovjetska vlada preneha s vojnimi operacijami in propagando, ki je naperjena proti britanskim interesom.

Krasin je zahteval, da Anglija pobere mine izpred Petrograda, ali da vsaj informira nevtralne države, kje ni min v Baltiku, da se more otvoriti plovba v petrogradsko luko, toda angleška vlada je odbila zahtevo. To dokazuje, da Anglija še vzdržuje blokada proti Rusiji.

London, 5. jul. — Socialistični "Daily Herald" poroča, da se Leonid Krasin, komisar sovjetske vlade, ki je odšel v Moskvo, vrne kmalu v London s pooblastilom, da lahko razpravi o političnih vprašanjih in mirovnihi pogojih z Veliko Britanijo.

ŠTIRJE DELAVSKI POSLANCI IZVOLJENI V WINNIPEGU, KANADA.

Winnipeg, Man., Kanada. — Pri volitvah poslancev v provinčialno zbornico so v tem mestu zmagali štirje kandidati delavske stranke. Vseh poslancev v Winnipegu je deset. Vlada stranka je izvoljevala štiri mandate, konservativci pa dva.

DELA USMILJENJA NISO VEČ NA MESTU.

Richard, Ind. — Henry Gresswell je podaril nekemu svojemu prijatelju steklenico žganja, ker je dejal, da je njegova soproga bolna. To nepremišljeno dejanje ga stane \$1.300 denarne globe in trideset dni zapora.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (raven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 na pol leta in \$1.00 na tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 na pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2807 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v objavo: 1. pr. (Julija 1908) priložila imena in naslove posameznikov, ki so bili v letu 1907 v zvezi s Prosveto in sodelovali pri njeni delu.

BRYAN IN PROHIBICIJA

Ko se je bila bitka na demokratični konvenciji, če pride v platformo točka za preklje Volsteadovega prohibicijskega zakona, se je Bryan bojeval z vsemi svojimi močmi proti sprejemu take točke v platformo. Pri tem prizadevanju se je ponosno potrkal po prsih in rekel: "Jaz zastopam dvajset milijonov ljudi, ki hodijo v cerkev".

Ta izjava je seveda demokratičnim političnim "bosom" silno imponirala, da so takoj zlezli pod klop pred Bryanom, ki je komaj pred nekaj leti prišel do prepričanja, da je najboljša pijača sok iz grozdja. Ampak taka izjava ne more imponirati ljudem, ki ne potrebujejo Bryana, da zanje misli.

Sploh se ni dokazana reč, da res dvajset milijonov ljudi hodi v cerkev v Združenih državah. Ravno tako ni dokazana reč, da tisti ljudje, ki pohajajo v cerkve, ne pijejo drugega kot čisto studenčnico, kajti ni še steklo velike vode po odvodnem kanalu iz Michiganskega jezera, ko so v Waukeganu privedli nekega duhovna, pravzaprav nekakšnega potujočega misijonarja na policijsko postajo, ker se je napil lepega alkohola. Ko so ga vprašali, če je nameraval izvršiti samomor, je pobožni mož rekel, da je v svojem življenju vduhlil že toliko žganja, da je mislil, da mu lezni alkohol ne škoduje. Če ni dokazano, da res dvajset milijonov ljudi zahaja v cerkev in da tisti, ki hodijo v cerkev, ne pijejo drugega kot vodo, je še toliko manj dokazana reč, da je teh dvajset milijonov ljudi, o katerih je Bryan govoril, da stoje za njim, ker jih on zastopa, res v demokratični stranki, to se pravi, da so vsi od prvega do zadnjega demokratični volilci.

Kaj je torej Bryan storil s svojo govoranco o dvajsetih milijonih ljudi, ki stoje za njim? Bramasiral je, kakor so se bahali v srednjem veku klateški najemniki, ko so se vračali domov po službi pri roparskih vitezih v tujini. In ker so navadno politični "bosi" v starih strankah tudi veliki bahuči, so pritrdili Bryanovi bahavosti s tem, da se niso upali v odseku glasovati za odpravo Volsteadovega zakona.

Če hočemo biti odkritostni, moramo izjaviti, da vsi čisti prohibicionisti v Združenih državah, ki pripadajo raznim strankam, ne štejejo dvajset milijonov, če se štejejo tudi njih otroci in žene. Prohibicija ni izraz ljudske volje, ampak je bila vsiljena od političnih "bosov" starih strank ameriškemu ljudstvu.

In če bo Bryan sešel res tiste ljudi, ki stoje za njim, se bo prepričal, da jih manjka skoraj dvajset milijonov od tistih milijonov, o katerih je rekel, da stoje za njim, kajti če bi se danes potrudil v državi, iz katere prihaja, da je izvoljen zveznim senatorjem, bi volilna kampanja zanj končala najbrž s porazom.

Zakaj se boš odločil delavec? — Če delavec dela v takozvani zaprti delavnici, v kateri delajo sami organizirani delavci, imajo delavci pravico, da se po svojih zastopnikih pogajajo s podjetniki, kakšne bodo delavne razmere v podjetju. Z drugimi besedami to pomeni, da imajo delavci glas pri določanju delavnih razmer.

V odprti delavnici, v kateri delajo neorganizirani delavci in delavska organizacija ni priznana, je demokracija nepoznana reč, in v podjetju vladata paternalizem ali pa avtokracija. Delavci nimajo najmanjše pravice, da sodelujejo o delavnih razmerah v podjetju, ampak ravnati se morajo po ukazih podjetnika, če ne, so postavljeni na cesto.

Zakaj se boš delavec torej odločil?

Velika nahučevnost. — Pred dobrim pol letom so vsi republikanski listi na ves glas hvalili Ole Hansona kot moža s pravo železno pestjo, ki z enim mahljem zdrobi vse delavske organizacije. Na konvenciji republikanske stranke pa se slišati ni bilo njegovega imena med tistimi, ki so jih smatrali sposobnim predsedniškim kandidatom.

No, taka je hvaležnost republikanske stranke. Dokler človek opravlja hlapčevska dela za gospodo v Wall Streetu, ga kujejo v deveta nebesa, ko je hlapčevsko delo izvršeno, ga vržejo kot rabljeno orodje med staro in obrabljeno šaro.

Črnice s potovanja.

Piše A. Jankovič.

(Konec.)

Iz East Helena sem odpotoval v malo prijazno mestce Red Lodge, Mont., kjer je naseljenih še precej Slovencev, ki so tudi zelo napredni in zavedni rojaki. Obiskal sem vse in pri vseh prijazno sprejet. — Vsa hvala jim.

Nedaleč od Red Lodge, samo o nostonar hriba, sta še dve slovenski naselbini, prva oddaljena samo tri milje, Washoe, Mont., in druga tri milje od te naselbine, Bear Creek, Mont. Slovenci naseljeni v teh dveh naselbinah so zelo napredni in zavedni rojaki in poleg tega tudi gotovo zelo prijazni in gostoljubni. Med njimi ne najdem nazadnjaka; nekdo mi je spkel, da živi v Bear Creeku še en starokopitnik, ki ga jaz nisem videl, ker taki se radi ob belom dnevu skrijejo. Rojaki naseljeni v teh dveh naselbinah čitajo samo napredne liste, kot Prosveta in Glas Svobode in Cas (samo ne vem, kaj je sedaj z njim, da ga ni na "aviflo"). V teh naselbinah so rojaki organizirani in spadajo k raznim podpornim slovenskim organizacijam kot SNPJ, SSPZ, itd., katere društva takaj zelo dobro napredujejo. V naselbini Bear Creek so ustanovili tudi združeno prodajalno, poslovilno rojake vidi, kateri so jim najboljše uspeh. Toda ene stvari pa nimajo, kar sem se vsepovedno opazil, namreč cerkve in tudi pravijo, da jo ne marajo, kar bi ne imeli nikake koristi od nje pač pa škodo in vedno stroške, ter tudi se prepričam. V okolici teh dveh naselbin so sami premogorci, ki pa še sedaj dobro obratujejo in kot so mi pripovedovali, je zaslusček še tudi priščen. — Kar je pa najboljše tukaj, je pa čist in zdrav zrak ter dobra pitna voda. Posebno v poletnem času je tukaj zelo prijetno. Ampak to je kaj, da spomlad in poletje trajata zelo malo časa in na gorah je večni zamez.

Najlepša hvala rojaku Geo Gorniku, tajniku društva št. 112 SNPJ, rojaku Matt Otoničarju in rojaku Felicianu. Posebna hvala pa druščin John Kastelcevi in gostoljubnosti in najboljšo postrežbo ter prenočišč. Sploh najlepša hvala vsem rojakom v Bear Creeku za prijaznost in postrežbo. — Na Washoe pa ne smem pozabiti družine Močnikove in "bordaja" Kosmata, ki mi je pokazal vse Slovence naseljene v tej naselbini in mi pomagal pri agitaciji, da sem imel boljši uspeh. Družini Gornikovi se pa moram najlepše zahvaliti za brezplačno prenočišče in za vso postrežbo. — Na Red Lodge se pa moram zahvaliti najprvo tajniku tamonjskega društva št. 81 SNPJ, rojaku Fr. Podbevniku, predsedniku tega društva, rojaku Sternu, rojaku Burkelu in Fr. Prankarju. Sploh najlepša hvala vsem rojakom, ki so mi ali na roke. Neke mu rojaku pa higo. — V vseh teh treh naselbinah je pa tudi precej peščarjev, ki so zvezi svojemu stanu in fantje od fare. No pa tudi bedarije ne primanjkuje in jih je še precej, še več se jih pa obeta čez par let. Vse se pa zelo prijazne in aljudne. Torej, peščarji sreča vasa čaka, ne zamudite jo, kadar se vam nudi prilika. Kaj vam je za onih 50 ropakov, samo da badele imeli lučino, prijazno in zavedno ženico.

Od tukaj sem se podal v drugo večjo slovensko naselbino v Mont., v Roundup, Mont., katere naselbina leži ob progi železnice Chicago-Milwaukee in St. Paul železnice družbe. Ko sem obiskal vse rojake v tej naselbini, o katerih pa moram reči, da so v veliki večini zelo zavedni rojaki in so mi tudi v vseh ozirih na roke, sem se postal v bližino slovenske naselbine Klein, kjer je naseljenih tudi še precejšnja številka rojakov, ki so skoro vsi zavedni in napredni mislilci. Peščarjev je tudi še precej in med njimi sta prva, kar se napredka in zavednosti tiče, rojak V. Kristan in John Starovanič; prvi je peščar št. 1 in drugi št. 2. Oba sta mi šla v vseh ozirih zelo na roke in mi veliko pomagala pri mojem poslu. Vseled tega jima izrekan mojo najkrajnjo hvala.

Ko sem opravil vse moje posle v Klein in Roundup, Mont., sem se odpravil proti milijonskemu mestu Chicago. To uslugi mi je naredila železnica Chicago-St. Paul in Milwaukee. Vožni listek stane "samo" 40 centov in 56 centov. Na železnici sem moral prebiti okrog 44 ur. V Chicago sem obiskal moje znanec in prijatelje, ogledal se v upravnstvu Prosvete in

Dragina ostane zanesljivo.

Komisija delavskega statističnega biroja se ni prišla do sporazuma, da cene padajo.

Washington, D. C. — Med tem, ko je velebitniško časopisje raznanilo z velikim krikom pred dobrimi tremi tedni, da so prišle padati cene, je Royal S. Meeker, komisar v biroju za delavske statistiko, izrekel resne in pomembne besede, ki govorijo, da smo se daleč, da prieno cene padati.

Mr. Meeker je rekel: "Cene ne morejo padati, dokler se ne zruša papirnat denar, ki je v cirkulaciji, in se povzra produkcija blaga, ki se izmenjuje za denar."

Cirkulacija denarja se krči počasi s plačevanjem dolgov, ali to ne bo imelo pečka letos na cene. Skoraj nemogoče je, da pomnožiti ob tem času glavne življenske potrebe, in splošna sodbaja je, da bo pridelek živil in bombala pod normalo.

V družini znanajo povprečno okoli štirideset odstotkov troškov za živila od vseh družinskih izdatkov, torej ne bo izboljšani cen, dokler ne padejo cene živilom.

Obleka je drugi važni faktor v današnjem poročanju, kajti zanj gre okoli sedemdeset odstotkov od vseh izdatkov. Sedaj ni najmanjšega izgleda, da padejo cene obleki, in cene ne bodo padle, dokler se ne pridela več bombala in volne.

Vsi zgoraj navedeni fakti se nanašajo na to deželo, čeprav bi ne imeli oblačiti in prehranjevali stroškov in prezeboje Evrope. Če pomagamo Evropi, tedaj to pomeni, da bodo še nadalje spletna naše zaloge kuriva, živeža, obleke in drugih življenskih potrebščin, kar povzroči, da bodo lezle cene navzgor."

Tako se je izrazil o sedanjih draginih in bodočih cenah komisar Meeker, ki ima nalogo, da skupno dragino, cene, delavske mezde, produkcijo in distribucijo. Njegova sodbaja o padanju cen se popolnoma razlikuje od cene, ki so priobčene v velebitniškem časopisju, o padanju cen.

BOVI S TIHOTAPCI SO NA DNEVEM KRUU.

Bluefield, W. Va. — Pijanev res ni zdaj toliko v zaporu, kot jih je bilo pred uvedanjem prohibicije, ker pijanci zdaj večinoma muška, da se izognejo aretiranja doma ali pa kje drugje prečijo in ispravevanju, kje so dobili opojno pijačo, ali boji s tihotapci, ki kahažo žganje, se pa množe.

Prohibicionisti agenti so našli na domu Barlock Blakenšipa kotel za kuhanje žganja. Pri aretaciji je nastal boj, en tihotapec je bil obstreljen, ko je hotel pobegniti. Od tukaj so bili prohibicionisti agenti na dom njegovega brata Boyda. Njegova soproga je rekla, da ga ni doma. Agentje so vdrli v stanovanje in našli so Boyda v postelji. Ko je Boyd videl, da mu skrivaje ne pomagajo, je oddal strel na agente, ki so takoj izstrelili svoje samokrese nanj in ga ubili.

PROHIBITIONISTI SE SKUŠAJO REŠITI GLAMAZ.

Olivia, Minn. — Volsteadov poraz je silno poparil prohibicioniste, ki so vedno imeli na jeziku, da je ljudska volja, da se prepove izdelovanje opojnih pijač. Ta poraz tako silno učinkuje nanje, da zdaj izjavljajo, da bodo zahtevali ponovno štetje glasov, da dokazajo, da Kedyate, nasprotniki Volsteadovi prejet večine oddanih glasov pri primarnih volitvah.

in Glas Svobode, v gl. uradu JRY, SSZ, SNPJ in SSPZ. Noto sem se podal naprej, v moje stare bivalice Cleveland. Sedaj sem zapel doma za kratek čas, toda popotniška bilica mi ne da miru in opustil bom v kratkem zopet na potovanje. Prav tako, kot poje stara slovenska pesem:

"Sem Rajbenčan Urban,
Po celem svetu sem znan.
Naj bo pozim ali poletje,
Jaz moram iti speji po svetu."

Torej bodite mi še enkrat pozdravljeni rojaki na daljnem potu. Ne bom vas pozabil tako hitro. Živili! — Anten Jankovič, potovalnik zasednik za Prosveto in Glas Svobode.

Ameriške vesti.

PREMOGOVNIŠKE KOMPANJE SE VEDNO IZZIVAJO.

Charleston, W. Va. — Veleporota se vedno preiskuje, kdo je skrivil boji v Matewanu, pri katerem je bilo deset oseb ubitih.

Med tem, ko veleporota vrši svoje delo, pa hodijo kompanjski najemniki okoli s puškami in streljajo na vse, kar se jim zdi sumljivo. Skoraj vsako noč se slišijo strdi, ki so oddani na samotnih poteh.

V rudarskem taboru pri Nolnu se je naselilo zopet več rudarjev iz Kentuckije, ki so jih premo govniške kompanije odpustile, ker so izvedele, da so se pridružili rudarski organizaciji. Rudarji so bili tudi takoj postavljeni iz kompanijskih hiš na cesto z družinski vred, ko so bili odpušteni.

NAJEMNIŠKI KROU IMATA VARNOST SLOVENSKE ZA SVOJO BUDNOST.

Chicago, Ill. — Banditje v velikem sivem avtomobilu so izvršili še dva ropi, preden so se oddolili, da oropajo lekarnarja Walter Harris, ki je opazoval banditski avtomobil, ko je vozil gorindol pred lekarno.

Harris je lani obstrelil nekega bandita, ko ga je hotela oropati banditska trojica, ki je bila kasneje prijeta. Lekarnarju se je zdelo sumljivo, da sivi avtomobil vozi pred njegovo lekarno gorindol. Sumil je, da v njem sede banditje in pl se zmotil. Pripravil se je, da sprejme bandite, kot ne spodobijo za take ljudi. Ko so banditje vstopili v običajni roparskim pozdravom, je lekarnar hitro pobegnil samokres in sprožil. Naboj je odpovedal, zagrabil je za drug samokres in ustrelil. Banditje so zbežali in odgovorili z enim strelom. Harris je tekel za njimi na cesto, a preden je prišel na pronto, so banditje že sedeli v avtomobilu, ki ga je vozil pogonal z vso hitrijo. Lekarnar je izstrelil še ostale naboje iz samokresa, banditje so pa odgovarjali s strelji.

PROHIBICIONISTNA LIGA JE VZELAVALA OBLETNICO PROHIBICIJ.

Chicago, Ill. — Na prvega julija se je zbrala "Prohibicionistna liga", da na javnostnem način praznuje obletnico prohibicije, ko so bile oficijelno odpravljene opojne pijače.

Ko so se fanatiki sešli, ki hočejo drugim ljudem ukazovati, kaj naj jedo, pijejo, kako se naj oblačijo, kaj naj pušijo, so izvedeli iz ust njih voditeljice Lucy Page Gastonove, da nimajo sploh kaj praznovati. Govornica je pričela s besedami: "John Harleysorn ni mrtev. On sploh ne bo nikdar umrl, dokler bo trta rodila grozdje in se jabalka lahko spremene v jabolčnik."

Po tem uvodu se je govornica malo oddaljila in pričela udrihati iz praznih obletnic cigareta. Kaj je povedala, pa lahko vsak čitatec ugane, ki je že kodaj slišal govoriti fanatike, ki hočejo drugim ljudem za vasko ceno vsiliti svojo voljo.

NEKONVENCIONALNI POTOČAJI.

St. Louis, Mo. — W. B. Wilkin, podpredsednik državnega političnega odbora, je poslal pozdravko konvenciji demokratov, v kateri priporoča, da naj demokratska stranka sprejme v svojo platformo točko, ki dovoljuje farmerjem izdelovanje jabolčnika in viga. Po njegovem mnenju se bo pričelo ljudstvo sedeti na kmetije, če se kaj takega izvede, in padle bodo cene življenskih potrebščin.

Če bi bilo mogoče gospodarska upravljanje ravnati na tako enostaven način, bi bila že zdavnaj rešena. Taki predlogi pa dokazujejo, kako veliko je znanje o narodni ekonomiji nekaterih gospodov, ki zavzemajo zelo važna mesta v javnosti.

TIHOTAPCI SO ANJEKUHARSTVO BILNO GURJE V ZAPADNI VIRGINIJI.

Charleston, W. Va. — Ta država je bila med zgodnjimi državami, ki so uvedle prohibicijo, in po loški prohibicionisti, da prohibicija pobojuje ljudi, bi morali v tej državi biti ljudje že tako pobožani, da bi se prekrizali in re-

kli beži satan od mize, če bi jim kdo ponudil pijačo.

Dogodki v tej državi govorijo, da prohibicija ni pobožila ljudi, ampak je pomnožila še številne hotapskih žganjekuharjev. Do 23. junija t. l. je bilo zaplenjenih štirin trideset kotlov za kuhanje žganja.

Zadnja konfiskacija je bila izvršena v Lincolnu pri bratih Thomas in Frank Nida. Zaplenili so kotel, ki je držal trideset galon, dobili so pa samo pol galone žganja.

Iz Parkersburga poročajo, da je pobegnil iz zapore 12-letni deček, ki je bil obsojen, da ga oddajo državne pobiljševalnice. Deček je imel žganje, ko so ga prijeli, je kočl, v katerem je lah senhal vsaki dan dve gačni žganja. Dečko, ki je vodila do knvališča, je imel tako pritrjeno, da je zapel zveze, deček je pa na poprabil za smek, da bran žganje. Prohibicionisti uradito so, da je deček kuhal žganje za neko odraslo osebo, imena pa ni hotel izdati, čeprav so mu dali razne obljube. Zdaj je deček prost in s najbrže zopet posve kuhanju žganja. Tako prohibicija pobojuje ljudi.

ŠTIRJE LINCOLNSKI UMORI.

Warton, Tex. — Dva zamora sta bila ustreljena in dva pa obšena, ker je bil pred enim tednom ubit kerifov deputij S. C. McCormick, ki je hotel aretirati zamora Washington Gilesa zaradi majhnega prestopka.

VLAK JE ZGOREL.

Pipestone, Minn. — Osobni vlak št. 52 je zgorel popolnoma. Na vlaku je bilo pet in sedemdeset pasajirjev, ki so se vsi rešili. Nekateri so zadobili lahke poškodbe.

NEUTRALNI PAS MED BELI POLTARCI IN ZAMORCI.

Miami, Fla. — Neki belopolnik je vrzel iz avtomobila bomb proti hiši nekega zamorca, kje se stikajo hiše, v katerih prebivajo belopolniki in zamorci. Zanj tega bombnega napada, ki ni svoj izvor v bedastem plemenskem boju, so priporočili župan da mesto prevzame svet, ki le med naseljenimi belopolnikov in moreev in napravi na tem svet park ali pa pokopališče, da prehajo napadi z bombami na zamece.

DOGODEK PRI ISPRAŠEVANJU ZA DRŽAVLJANSKI PAPIRJE.

Chicago, Ill. — Ignatz Karmorek se je po enajstletnem bivanju v Združenih državah oddčil, da postane ameriški državljan. Kondno zaslišanje se je bilo pred zveznim sodnikom C. J. Centerjem. Vseh prošilcev je bilo tri sto.

— Ali ste kedaj slišali o Wilsonu — je bil vprašan Ignatz.

— Ja — je odgovoril Ignatz.

— Kdo pa je on? — je vprašal Ignatz.

— Kralj — je mirno odgovoril Ignatz.

Sodnik Carpenter je pokimal glavo in dejal: — Mislim, da s daleč od tega. . . Uvažujte njegov odgovor.

— Kdo pa dela postave v Chicagu? — ga je nadlegoval neprošno ispravevalec.

Ignatz je nekaj časa debelo gledal, potem je pa previdno dejal: — Juri.

— Kateri Juri? — se je zopet oglašil ispravevalec.

Ignatz se je malo nasmešnil in je rekel: — Kralj Juri.

— Aha, že vidim — je rekel ispravevalec — kaj pa dela mestni svet?

— Ne vem, kaj dela mestni svet — se je odrezal Ignatz.

— Da — je rekel sodnik Carpenter — to je res trdo vprašanje za vaskega. Dvomim, da je veliko ljudi, ki vedo, kaj dela mestni svet. Well, naj zleze steno.

Med dve sto petdesetimi posilci, ki so dobili drugi državljanski papir, je bil tudi Ignatz Karmorek.

POPRAVKE.

Tiskarski škrat nam je napvil v jatkovi izdaji, 3. julija t. l. nebujo napko in sicer s tretji strani, prva kolona spodaj. Pravilno je: "Izjava neodmurni bila sprejeta pred 144. letom da . . ." in ne: "Izjava neodmurni ni bila sprejeta pred 144. letom ti zato, da . . ."

Turki pregnali britske pomorščake.

Griči zopet poročajo o zmagah.

Carigrad, 5. jul. — Angleški pomorščaki, ki so hoteli izkreniti s bojnih ladij v Mudaniji ob Marborakem morju zahtijati petek, so se morali umakniti nazaj na ladje vsled ljutega topniškega ognja turških nacionalcev.

Iz Smirne poročajo, da so grške čete, ki so ponovile ofenzivo proti Mustafi Kemalu paši v Anatoliji, prodrle sto milj severovzhodno od Smirne. Turčkim četam manjka topov in vsled tega vodijo gverilsko bojevanje. Dne 2. julija so (tudi) okupirali Panderno in Turki so izpraznili Izmid.

Pariz, 4. jul. — Grško uradno poročilo se glasi, da so grške čete v Mali Aziji ponovile ofenzivo zadnje srede in okupirale Balikera, ujele 1200 Turkov in vplele 54 težkih in 20 lahkih topov. Balikesri se nahaja sto milj severovzhodno od Smirne.

Iskanstvo.

VELIKA KRIZA NA JAPONSKEM: 30.000 DELAVCEV BREZ DELA V OSAKI.

Osaka, Japonska, 4. jul. — 20.000 delavcev in delavk je bilo vrženih na cesto v tem mestu v juniju vsled industrijalne krize. Situacija je zelo kritična.

Zavezništvo se krega vsled nemške odškodnine.

Brusel, Belgija, 4. jul. — Vrhovni svet je danes zaključil sejo in delegacija je odpotovala v Spa, kjer se snide z nemškimi zastopniki. Kolikor je znano, zavezništvo se ne niso sporazumeli zaradi dolge nemške odškodnine. Italija ni zadovoljna s svojim deležem in odločno zahteva več. Ministrski predsednik Anglije, Francije in Belgije so odločili, da dobi Francija 52 odstotkov, Velika Britanija 22; Italija 10, Belgije 8 in Srbije 5 odstotkov; ostanejo še trije odstotki, ki odpadejo na Japonsko, Rumunijo, Portugalsko, Poljsko, Črnozero in ostale zavezniške države, ki so napovedale Nemčiji vojno. Združene države niso zahtevale nobene odškodnine.

Nova vasijska vlada.

London. — Z Dunaja javljajo, da je dr. Mayer, ki ima naslediti dr. Reunerja, organiziral novo koalicijsko vlado, v kateri so zastopane vse stranke. V novem kabinetu je štirinajst ministrov. **Remena mrzlica v Veracruz.** Veracruz, Mehika. — Dubonska kuga je pod kontrolo, toda v mestu se je zdaj pojavila remena mrzlica, ki se zelo razširja.

Bomba usmrtila 150 oseb v Sofiji.

Berlin. — Iz Sofije preko Dunaja poročajo, da je v soboto zvečer eksplozivna bomba v gledališču in 150 oseb je mrtvih in mnogo ranjenih. Ministrski predsednik Stambolinski je komaj ušel smrti. V gledališču se je vršila predstava, katere čisti dobiček je bil namenjen "žrtvam boljševiškega terorja".

Revolucija v revoluciji v Mehiki.

Coneho, Čivava, Mehika. — Kampanja proti Villi, ki je pred par dnevi obetala dober rezultat, je bila zadnji petek naglo pretrgana. Vzrok je nova revolucija v revolucionarni armadi generala Amaroja, ki ima nalogo prijeti Villu in njegove bandite. General Jezus Guajardo, ki je bil poslan, da pomaga Amaru okoličiti Villu, je rebele s 600 možmi in se utrdil na delu železnice na obali jezera Marian v državi Coahuila.

General Amaro je moral prenehati s operacijami proti Villi in poslal je 500 mož s strojujemami in lahkiimi topovi proti rebelnemu Guajardu. Uporni general je pristal Pablo Gonzaleza. General Osuna v državi Tamaulipas je tudi napovedal revolucijo proti novi vladi in v Michoacanu je neki drugi general organiziral vstajo.

Italijani izgubili Valono.

Bern, Švica, 5. jul. — Oficijska depeša iz Beograda potrjuje prejšnje vesti, da so Albanci okupirali pristanišče Valono (Avlono). Večina italijanske posadke je pobegnila na bojne ladje v pristanišču in manjše število Italijanov se je umaknila na otok Saseno v Valonskem zalivu, ostali vojaki so pa bili ujeti od Albancev. — Druga brzojavka iz Beograda se glasi, da so Italijani poskušali reokupirati mesto s pomočjo bojne mornarice ali brez uspeha. Italijani imajo 485 mrtvih in 35 častnikov je med ujetniki. Albanci so vpletili sedem težkih topov, več tisoč pušk in veliko drugega bojnega materiala.

Kaj je dosegel sovjet v Krasnojarsku v 73 dneh.

Moskva, 27. jun. — Sovjet v Krasnojarsku, Sibirija, je v 73 dneh svojega obstanka organiziral pet delavskih unijs s 27.000 člani, 79 tovarniških odborov in več delavskih sodišč. Organiziral je tudi hidrografično ekspedicijo, ki ima preiskati reko Jenisej, da li je možna plovba po njej. Centralni statistični biro za Sibirijo je bil tudi ustanovljen.

Aleksander se je kanjal Slovencem in Hrvatim.

Trst, 30. jun. — Srbski prestolonaslednik Aleksander je konec meseca junija obiskal Zagreb, Ljubljano in nekatera druga mesta na Hrvaškem in Slovenskem. Monarhisti v dotičnih mestih so organizirali demonstracije, ki pa niso bile nič posebnega.

Irski čete v Indiji se punjajo.

London, 5. jul. — Reuterjeva depeša iz Simle se glasi, da se je spustil irski bataljon v Julundederu, provinca Punjab v Indiji. Irski so odpovedali pokorščino, ko so izvedeli, kako Angleži postopajo z njihovimi rojaki doma. Angleški polki so nato razorožili Irce in jih izolirali od ostalih čet.

Ogrski denar je izgubil veljavo.

Dunaj. — Ogrski kmetje nočejo papirnatega denarja za svoje pridelke in so uvedli sistem zamenjavanja blaga za blago. Za par novih škornjev dajo 490 kilogramov krompirja ali 800 kg koruze ali 400 litrov mleka.

PLATFORMA DEMOKRATOV JE GOTOVA.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

avoj oficijelni list. Imel je tudi točko proti profitarstvu, da naj se odpravijo prekupčevalci in priobčijo producijski stroški s cenami v prodaji. V ta namen se naj ustanovi komisija, ki naj tako funkcijevira kot zvezna obrtna komisija. Neka druga točka je pa zahtevala, da naj se odpravi prisilno vojaško vzdržanje v mirnem času. Imel je še neko točko, ki se je nanašala na mirovno pogodbo. Vse njegove točke so bile odklonjene in ker so nekatere principijelno značajne, bi Bryan moral zdaj obrniti hrbet demokratični stranki, ako je konsekventen.

Po konanih razpravah o amandamentih k platformi je prišlo imenovanje aspirantov za predsedniško kandidature. Imenovanih je bilo tri in dvajset aspirantov.

VABILO NA PIKNIK

kateraga priredi

Društvo "Sinovi Slave"

Rev. 168, S. N. P. J., dne 11. julija, 1920, na Woodville Heights, Conemaugh, P.

Vabljeni so vsi člani in vsa društva domače in bližnje okolice kakor tudi vsi rojaki in rojakinje iz Franklina, Bon Air in Johnstown, Pa., da se udeležijo v mnogem številu ter nam pomagajo do boljšega uspeha, ob enaki priliki smo pripravljeno vrniti.

Vstopnina za moške osebe je 25c, ženske in otroci so prosti vstopnine.

Veselični odbor bo skrbel, da bo vsa vraga na razpolago za želja grta in prazne želodec ter za vsestransko točno postrežbo. Torej pridite vsi in se zabavajte s nami v prosti naravi. Na evidenje dne 11. julija, na Woodville Heights.

Opomba: Društveno seje se vrši dne 11. julija ob 1 uri popoldne in po končani seji odskramo skupno na piknik. Vse skupno najuljubnejše vabi ODBOR!

VABILO NA PIKNIK

ki ga priredi

Slovenski pevski zbor Jugoslavija

v nedeljo, dne 18. julija, 1920, na prijaznem prostoru rojaka Ivana Kukanbergerja na Hogback—Monham, Johnstown, Pa.

Na temu izletu bode Jugoslavija nastopila ter zapela več izbranih pesmi v mešanem in moškem zboru. Poleg tega je Jugoslavija povabila svoje pevke pohratime pevsko društvo Bled iz Conemaugh in Hrv. Pjev. društvo Rodoljub iz Johnstowna, ki bode sodelovala, da bode naša pesem čim bolj zasrila.

Na izletnem prostoru bode v obilnosti vsakovrstnih zemeljskih dobrot poleg tega vsakovrstne zabave, ki bode ostala vsakemu udeležencu v trajnem prijetnem spominu.

Rojaki iz Johnstowna ter okolice, udeležite se tega izleta, pokazite, da ste zvesti sinovi naše Jugoslavije.

Vstopnina za moške je 50 centov. Ženske in otroci so vstopnine prosti.

Vstopnice je dobiti pri vstopu na prostor, ter pri članih društva, kot predprodaja.

K obilni udeležbi vam kljče

Izletniški odbor! Veseli dobrodošli!

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnjo listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in skrupa, vaak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavi v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim iskušnim in premočnim tvežkam; kako bo pa malim neizkušnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se zadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER.

32 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

Velika skupina naših rojakov se bode vrnila v domovino pod pokroviteljskvom in v spremstvu posebnega vodje.

Lastnik jugoslovanske banke, Henry C. Zaro, bode v kratkem poslal v domovino veliko skupino naših rojakov, kateri bodo potovali v spremstvu in zaščiti posebnega vodnika, kateri jih bode spremljal iz New Yorka v Evropo. Njegova dolžnost bode, da skrbi tekom potovanja za njihovo prtljago in da vse potnike banke Henry C. Zaro zavaruje glede neprilik in neugod od časa, ko pri ostavijo ameriško obalo do tedaj, da pridejo oni do kraja. Vankdor, ki želi potoovati s to skupino potnikov, naj takoj piše jugoslovanskemu bankirju Henry C. Zaro.

SPREMLJANJE POTNIKOV IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Posebni zastopnik naše banke je že odpotoval v Evropo, kjer bode storil vse potrebno, da dovede naše sorodnike in znanke v Ameriko. Vse denar, katerega pošljete Vašim ljudem v stari kraj, bode on izplačeval. Radi tega naj vsi oni, kateri žele, da pridejo njihovi svojci v Ameriko in ki žele s njim poslati denar tako, da slednjega sigurno in v najkrajšem času dobe, naj se zaupno obrnejo do našega državno pooblaščenega bankirja, Henry C. Zaro.

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ.

Državno pooblaščen bankir Henry C. Zaro pošilja denar v staro domovino po brzojavu in po pošti po najnižjem dnevnem kursu in pod jamstvom.

MENJANJE DENARJA.

V naši banki je vedno v zalogi velika količina vsakovrstnega denarja v zlatu, srebru in papirju, katerega je dobiti po najnižji ceni.

LIBERTY BONDI.

Ti bondi se pri nas kupujejo in za nje se dobi najboljša cene. Mi jih tudi sprejemamo, kakor plačilo za parniške listke.

FREDUJMI.

Državno pooblaščen bankir Henry C. Zaro pomaga tudi našim rojakom pri izplačevanju njihovih terjatev, kakor tudi pri iztirjanju njihove plače.

POTNE LISTINE.

Pri nas je nastavljen poseben uradnik, katerega dolžnost je pomagati vsem v stari kraj se vračajočim potnikom pri nabavi potrebnih potnih listin in dovoljenj. To se izvrši hitro in brezplačno.

Pridite ali pišite za vse, kar potrebujete.

HENRY C. ZARO, bankir
39 Cooper Square, 3rd Ave., Corner 6th Str.
NEW YORK CITY.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 2. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

Predsednik Vilmos Cukhar, podpredsednik Anton Hrust, Box 140, Conansburg, Pa., sekretar gl. tajnik Math Turk, tajnik boljševiškega oddelka Paul Berger, sekretar gl. blaginje Frank S. Tuvcher, upravni gl. glavn. F. H. Gidias.

POTRNI ODBOR.

John Underwood, predsednik, 406 Hay St., Springfield, Ill., Marita Zelenkhar, Box 276, Charleston, Ohio, Jos. Radich, Box 432, Smithton, Pa., Frank Semach, 8800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VERNODNO OKROŽJE: Rudolf Pistorich, Box 430, Bridgeville, Pa. AVON OKROŽJE: Anton Radich, Box 72, Wick Haven, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Radich, Box 104, Green, Kansas, ne Jugoslavija. Leo Kihar, Box 244, Gilbert, Minn., ne severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 18017 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio, Jakob Ambrosil, 418 Pierce St., Evelev, Minn., Zde. Kuba, 1907 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vilmos Cukhar, John Underwood in Matt Petrovič.

Združitevni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Alot, 2124 So. Cleveland Ave., Chicago, Ill. John Trill, Box 161, Leavenworth, Pa. JULIA DRAV, 2411 Highland, Detroit, Mich. Jos. Shub, 1101 E. 52. St., Cleveland, Ohio. Mary Underil, 1644 So. Marine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kora, 2028 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDENIK "PROSVETE": Jaka Pavotalk.

POŠTA — Korrespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem tisku, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na posla gl. predsednika se naslovijo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVJE: Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jedota vseb se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je spredaj.

Vsi pripori na gl. poslaški odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 406 Hay Street, Springfield, Ill.

Vse pritožbe proti izvršitelju glavnice se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namizila, ogleci, naročila in spisi vse, kar je v zvezi s glavnico jedota, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

BANKA EMIL KISS

vstanovljena 1898.—državno nadzorovana)

pošilja denar hitro, zanesljivo in pod jamstvom na vse kraje po najnižji dnevni kurzi ceni in je ena prvih bank, ki je dosegla izplačilo vseh Vaših pošiljatev v stari domovini. — Izdaja bančne nakamice, (Drafts) in pošilja hranilne vloge na vse zanesljive denarne savode v domovini.

Sprejema hranilne vloge, plačuje 4% obrasti ter izplačuje vloge brez odpovedi.

Kupuje, prodaja in menjuje denar po najnižji dnevni borsni ceni.

Izvršuje točno, vestno in najceneje vse pravne in notarske zadeve.

Prodaja "Hikarte" za vse parobrodne družbe po izvršnih cenah in vam samore urediti vse potrebno, da dobite svojce iz stare domovine v Ameriko.

Kdor želi potoovati v stari kraj, stori najbolje, da si TAKOJ sara prostor, ker s tem si prihrani nepotrebne čakanja in stroškov. Za sedaj samorete dobiti prostore na sledečih ladjah:

NEW YORK—TRST:

"ROMA" 10. julija \$ 80.35
"BELVIDERE" 13. julija 130.00
"PRESIDENT WILSON" 27. julija 190.00

NEW YORK—HAVRE:

"LA SAVOIE" 3. julija \$76.50
"LA LORRAINE" 10. julija 76.50
"LA TOURAINE" 13. julija 76.50

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite osebno ali pismeno na staro in priznanja vredno tvrdko

EMIL KISS

133 Second Ave., vogel 6. St.,
NEW YORK, N. Y.

Najceneje in najhitreje

pošiljanje denarja v stari kraj, se obavlja potom čeka (draft).

VSE KAR JE POTREBNO JE TO:

Mi vam pošljemo ček in vi ga namit pošljete naslovljen, in on pa kadar ta ček dobi, ga enostavno do najbližnje hranilnice, banke in tam dobi denar za ček.

Čeke izdajamo na vse velja banka v Jugoslaviji. Pošiljamo denar tudi potom in brzojavno. Naša cena je vedno najnižja.

Pošiljamo denar tudi v domovino za vloge v hranilnice zla vse za vse hranilnice v Jugoslaviji, ter dobimo za vse vloge knjižnice v kratkem času.

Prodajamo parobrodne listke za vse proge. Našim potnikom preskrbimo vse potne listine brezplačno. Vam preskrbimo sorodnike iz starega kraja v Ameriko, kar opravljamo vse notarske posle kot: uradne spise, pooblastila, pogodbe, i. t. d.

Pridite osebno, ali po namit pišete za pojasnila.

NEMETH STATE BANK

JOHN MEMETH, president.

10 E. 22nd St.

New York, N. Y.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Za red in mir.

Govor sodr. Antona Kristana v narodnem predstavništvu v Beogradu.

(Nadaljevanje.)

"Socialistengesetz".

Vidite, prijatelji, ko sem se informiral o tem vladnem načrtu, sem videl, da se hoče napraviti nekaj "zakon proti socializmu" ("Socialistengesetz"). Jaz kot socialni demokrat se ga ne bojim. Jaz dobro vem, da Bismarck ni uspel s tem, da bi bil učitelj socialne demokracije, in da je danes predsednik nemške republike socialni demokrat Ebert. Kljub vsem Bismarckovim zakonom proti socializmu je bilo socialistično delavstvo naprej; pojde tudi sedaj, ne ustavijo ga ne bajoneti, ne izjemni zakoni, ono gre svojo pot do končne zmage. In najsi se Jugoslavija še tako zaplanka, ne bo omejila delavskega pokreta! V socializmu je bodočnost, socializem bo zmagal!

Toda, prijatelji, nimam vseeno v današnjih kritičnih dneh, ali se naša država slabo vlada. Mi so socialni demokratje, ki smo pomagali in še pomagamo graditi to državo, nočemo, da bi bila to država "vlastožrevec": mi hočemo demokratsko državo, ki omogoča svobodno razvoj vsakemu članu. In če sedaj vidim vladno izjavo, ki gre za zakon proti socializmu, se bojim — ne zaradi nas, — ampak zaradi obstoja in razvoja države same.

Prijatelji! Če pregledujemo razvoj zadnjih 18 mesecev, vidimo eno: da so bile državne oblasti tiste, ki so sabotirale razvoj države. Državne oblasti so bile tiste, ki so bile proti tej državi in je ni podpirale v tej obliki, kakor bi bilo prav.

Gospodje! Res je, da je tudi k nam veliki plamen iz daljne Rusije zanesel svoje žarke. Ideja sovjetske republike, ideja diktature proletarijata je zašla tudi v naše

kraje. Ni čudno! Velika svetovna vojna je bila takorekoč preseljevanje narodov: kakor nam pripoveduje zgodovina o preseljevanju narodov, tako nam nudi tudi minula vojna isto podobo. Ljudje, ki so bili zarobljeni v Rusiji, ki so se bojevali kot legionarji v Rusiji, so prišli domov in naravno je, da so zanesli tudi med naše ljudstvo zahteve po novi, drugi ljudski družbi v duhu Ljénina in Trockija.

Blamaža za blamažo.

Ali, gospodje, če pregledujemo vse izv. komunistične dogodke, vse, kar se je zgodilo v naši državi, vidimo: da so šle vse naše vlade v preganjanju tega komunističnega pokreta od blamaže do blamaže. (Ugovori.) To bom dokazal: nikdar nimam navade, da bi nekaj rekel, česar ne morem dokazati. (Ugovori pri Jugoslovanskem klubu.) Gospodje klerikaleci, na vas se pridem. Le počakajte!

Ko se je pred letom dni razpravljalo tukaj o onih velikih dogodkih v Sarajevu, ko smo imeli tam ono tzv. komunistično gibanje, katero smo prenosili s teh mest, se nam je reklo, kaj da bo vse dokazal proces proti sarajevskim in bosanskim komunistom 1500 sarajevskih in bosanskih delavcev so bili ob lanskim majskih slavnosti aretirani, stotine delavcev dobro kvalificirani moči, ki jih Jugoslavija tako potrebuje, je bilo izgnanih iz naše države. Čakali smo na uspehe procesa.

Konstatiram, da so bili vsi obtoženi oproščeni in da se ni moglo naši javnosti — ne vam in ne nam — povedati niti najmanjša stvar, ki bi se bila v Bosni proti državi, zgodila. Bavhav je bil dobro in seniran po tistih poljevaljih, ki so znali izmišljati velebarbako propagando in ki so zapirali v stari avstro-bosni tiste Srbe, ki so hoteli ujediniti Jugoslavijo. Kakor so bili poprej dobri lakajji avstrijskih vlad, tako so hoteli biti lani dobri lakajji jugoslovanske vlade.

Pa pogledajmo dalje na druge dogodke! Spominjam vas samo na "Bojševizem v Vinici" v Beli Krajini. Pred letom dni so tam kmetje, ogorčeni nad našim selo Vinice, in nad trgovcem Šterkom, ali, so malo zrejli in hoteli župana odstaviti ter malo pome-

sti s tistimi tipi, ki so podpisovali avstrijska vojna posojila in gonili ljudi v strelske järke. Takrat je naše mešansko in vladno časopisje proglasilo vse tiste kmete, ki so v opravičenem gnevu rekli eno ali drugo, za "bojševike". Leto dni in še nekaj mesecev je trajala preiskava. Minuli teden se je vršila pred ljubljanskim sodiščem razprava. Kaj je bil rezultat? Onim, ki so bili obsojeni, se je reklo: "zaradi razžaljenja veličanstva srbskega kralja". Neki kmet je dobil tri leta zapor, dasi gotovo ni imel pojma o srbskem kralju in ga ni nikdar videl.

Vidite, ves ta bojševizem v Vinici se je izemil v nič. Obsojili so jih, da se je moglo reči, da delo več sodnikov skozi 14 ali 15 mesecev ni bilo zaman. Obsojili jih niso mogli po avstrijskih zakonih, zato so jih obsojili po srbskem zakonu zaradi razžaljenja veličanstva. Zaradi tega so obsojili kmeta, ki mu gotovo ni prišlo kaj hudega na misel.

Vzemimo dalje incident iz Maribora, ko so vojaki streljali! Do danes menda še ni preiskava končana; dasi bo od tega že skoro leto dni preteklo, dotlenikov še vedno niso postavili pred obtožbo. Torej niti tu, ko so se vojaki med seboj streljali, ni ugotovljeno, zakaj je hrvaški polk streljal na Slovence in obratno. Javnost ni obveščena in nikdo — ne od vas in ne od nas — ne more reči, kaj je bilo temu vzrok. Takrat je rekla vlada in vsi so za njo zavpili: "Bojševizem v vojski!" A nikdo ga ni mogel dejansko konstatirati.

Zakaj navajam to? Zato ker se pri nas rad navaja ta bayhav kot strah strahopetnim dušam in vsem ki so sovražniki delavskega ljudstva, naše države.

A pogledajmo še druge dogodke v naši državi; Vzemimo n. pr. takozvani Diamantsteinov proces v Zagrebu ko se je reklo da imamo aigurne svedoce za to, kako je bojševizmo gibanje razširjeno v celi državi in kako je prejemale denar iz tujih rok. Diamantsteinov proces se je vršil ali ničesar prinesel in mi smo sedaj obveščeni ravnotako malo kakor pred procesom. Gospodje če pogledamo vse te

sklepe, jih moramo ločiti v dve skupini; na eno stran pride varaždinski puč, mariborsko streljanje in subotička afera; vzemimo zramen še slučaj Zaječar-Paraćin! Na drugo stran pa denimo sarajevski dogodek in zagrebski proces. Kaj vidimo. Jaz vidim tu eno: da je pač v Jugoslaviji nekaj vročih glav—mogoče bi jih lahko seštel na pratih—ki nekoliko sanjajo o nekakšnem prevratu: toda 90% vsega kar se govori o prevratnih akcijah, je izmišljeno, izmišljeno seve samo, da si more buržujazja zagurati svoje reakcionarno stališče tako v splošni javnosti kakor v vladni sami proti poštenim in pravičnim zahtevam delavskega ljudstva. (Ugovori.) Prijatelji, dokaz za to bom podal v nastopnih besedah.

(Dalje.)

Ropi v ljubljanski okolici. Ljubljanska porota je 29. maja obravnavala razne rope, ki so bili izvršeni začetkom tega leta po raznih občinah ljubljanske okolice. Znano je, da so bili letos v prvih mesecih uprizorjeni številni ropi in požigi. V kratkem času je samo v polhograski občini pogorelo troje gospodarskih poslopj. Dne 15. januarja letos ob pol sedmih zvečer je začelo goreti gospodarsko poslopje Antona Trobea. Vsi so hoteli gasiti. Na posestvu Antona Trobea v Setniku, oddaljenem kak tri ure od gorisčja se ostala v hiši 59letna žena Jera Trobea. Sedela je v sobi v temi. Okoli poln 10. ponoči pa je v sobo vstopila neka visoka človeška postava s puško v roki ter oblečena v vojaško obleko. Neznane je zavpil na ženo: "Brž luč! Starka napravi luč! Človek nameri proti njej s puško in zaupije: "Denar ali smrt!" Iz strahu pred smrtjo je starka odprla skrinjo ter mu izročila omot bankovcev, 14 tisoč kron. Človek je z denarjem izginil v temo.

Zaradi tega ropa se je pred poroto zagovarjal 26letni bresposelni mizarški pomočnik Jože Gorjanc, rojen v Setniku pri Polhovem Gradcu.

Gorjanc odločno rop zamika in navaja vse okoliščine, kje je hodil, dne 15. januarja. Pravi, da je bil omenjenega dne od 5. popoldne do poln 10. zvečer pri Karolu Kuelerju v Rožni dolini. Imel je vedno mnogo denarja, ker ga je služil z veriženjem. Obtožena obtežuje elastičnost okolnosti da so vsi pri njem za časa aretacije najdeni bankovci kolkovani in žigosani pri "Zadružni zvezi", izvor teh bankovcev se je dokazal, da so bili lasti oropane Antona Trobea. Mnogo senzacije in veliko napetost je vzbudila izpoved priče Karla Kuelerja, ki pravi, da je bil Gorjanc en dan popreje, predno je dobil nezgodno rento, pri njem v času od 5. popoldne do poln 10. Nastali so vled te izpovedi veliki dvomi glede njegove krivde. Glavna priča Jera Trobea odločno izpove, da je bil obtoženeec tisti, ki je izvršil ono noč rop in odnesel 14.000 K. Obtoženeec pristavi: "Nikdar nisem bil tam. Žena se moti." Ker je zagovarjal dr. Švigelj predlagal nove priče o dejstvu, da je bil obtoženeec na 15. januarja v Rožni dolini, je bila senzacijska razprava prelozena.

Na pustno nedeljo, dne 15. februarja t. l. ponoči so štirje roparji udri v samotno stojišče mlin Frančiške Lužarjeve v Selih pri Panelju. Oblečeni so bili v vojaško uniformo, na glavi srbske "čepice" ter oboroženi s sekirami in revolverji. Po obrazih so bili namazani s "biksom". Samotni mlin so popolnoma oplenili, odnesli so vse, kar jim je prišlo pod roke: živež in obleko. Družina je bila v silnem strahu. Roparji so v mlinu ostali tri ure in so bili tako drzni, da so v mlinu še jaje cvrli. Pozneje so aretirali vojaka Romana Režka in tri civiliste: brata Jožeta in Ivana Bohutnika iz Zadovra pri Vevčah in Jožeta Kosca, mesarskega pomočnika iz Železnikov. Pred porotnim sodiščem vsi trije rop hladnokrvno in cinčno priznavajo. Po dolgotrajni razpravi ki je končala ob polu polnoči, so bili obsojeni: Jože Kosca na 15 let, Jože Bohutnik na 12 let in mali Janez Bohutnik na 5 let težke ječe. Obsojeni so sodbu sprejeli.

Toda! Dne 19. maja je padala v žostanjem okraju kakor oreh debela toča in uničila velik del letošnje letine.

Unri je Jakob Sušnik, kovač v Globočkovski želežarni v 70. letu svoje starosti.

Za belokranjsko železnico. Za grebiki "Jugoslovanski Lloyd"

se zelo zavzema za gradnjo belokranjske železnice. O tem piše: Železnica Karlovac-Bubnjarec-Cernomelj je le še lokalnega pomena (sejmi v Karlovcu) in bi torej zanj belokranjska železnica ne bila nobena ovira. Velike ekonomske važnosti za vse Slovenijo bi bila edino belokranjska železnica Černomelj-Vinica-Bosiljevo-Ogulin: in to vlad trazitnega prometa s severnimi državami in najkrajše spojitev s morjem t. j. Reko in Splitom.

Štrajk krojaških pomočnikov v Zagrebu je končan z uspehom 35 odstotkov povišanja plač. Pomočniki so zahtevali 50 odstotkov povišanje.

NAZNANILO IN SVARILO!

Cenjenim rojakom naznanjam, da je moja soproga Marija Jeram pobegnila dne 21. junija t. l. med časom, ko sem bil jaz na delu, z nekim malovrednežem Rudolfom Česnikom. Ona je doma iz Gornje Fužine na Dolenskem, rojena Globokar. On pa je iz Palje na Notranjskem, ima velike brke in se mu ne ljubi mnogo delati. Pobegla sta mi ves denar \$1100.00 in s seboj sta vzela tudi štiri otroke in sicer tri dekleta in enega fantička. Starost deklica je stara 9 let, druga 7 in tretja 5 let, fantiček je tri leta star. Uljudno prosim vse rojake, če kdo ve za njih naslov, naj mi to nemudoma naznani, in kdo prvi naznani, dobi \$10.00 nagrade. Ne iščem ju radi žene, ampak otroci se mi smilijo, katere bi tudi rad nazaj dobil k sebi. Pobegnila sta iz Silekville, Pa. Kdor prei naznani, dobi nagrado, katero ima v rokah br. Jurij Previč. Naznanilo je poslato na moj naslov: Juri Jeram, S. R. Box 125, Export, Pa.

(Opomba: Podpisani potrjujem, da imam jaz pripravljeno svoto \$10.00 za nagrado onemu, ki prvi to naznani: Juri Previč, S. R. Box 125, Export, Pa.) — Adv.

Natresite ga v svoje čevlje.

Da dosežete za svoje boleče, žgoče in srbeče noge takšen komfort, in da ustavite neprijetno potenje in duh, ki nastaja iz tega, natresite v svoje čevlje in nogavice

Severa's Foot Powder

(Severov Prašek za noge). Ta prašek pomaga, če vas bole noge, suhi vlago in drži vaše noge suhe in v komfortu. Dobite ga pri vašem lekarju. Cena 25c in 1c davka.

W. F. SEVERA CO. 1000 R. RAPIDS, IOWA

Ne čakajte!

Prostor na vseh boljših parnikih je vedno naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem rezervirate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DUBROVNIK — TRST.

13. julija — Belvedere, 27. julija — President Wilson.

NEW YORK — HAVRE ALI CHERBOURG.

10. julija — La Lorraine, 13. julija — La Touraine, 14. julija — La France, 17. julija — Imperator, 19. julija — Rochambeau, 31. julija — Aquitania.

Navedeni vozni red je potrjen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preskrbim po vse liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

Iz starega kraja je do sedaj prišlo v Ameriko več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pišite za tozadevna pojasnila.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na

LEO. ZAKRAJSEK

70 — 9th Avenue NEW YORK, N. Y.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEM brivca naj si bodé Slovenec ali Hrvat. Stalno delo, unijaka plača, v sredini velike slovenske naselbine. Kateri želi premeniti delo naj se pismeno ali osebno oglasi na naslov: MATT GLAVICH, 305 E. Northern Ave., Pueblo, Colo.

POTREBUJEMO izučeno izdelovalec metel, navijalce in prebiralec. Moderno urejena tovarna. Dobra plača, stalno delo.

Frederick H. Mills Towanda, Pa.

POZOR

rojaki v Chisholm, Minn., in bližnji okolici! Zadnje nedelje dne 13. junija t. l. izgubila se je črna kobila z malo belo liso na čeln in krivim nosom; teža nje je šestnajst sto funtov; je mehkega gobea in šest let stara. Ako je kdo našel to kobilo ali če jo najde, naj blagovoli to takoj naznaniti lastniku proti nagradi: John Tolonen, P. O. Box 365, Chisholm, Minn.

Začimbe, želišča in najrasnovrstnejša

DOMAČA ZDRAVILA, katere priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station, NEW YORK CITY.

HIŠA NA PRODAJ

Proda se po zelo nizki ceni dobra hiša. Stanarina (rent) prinaša \$52.00 mesečno. Proda radi boleznih in lastnik gre na farme. Več se izve na naslov: 1003 W. 20th Street, v pritličju, Chicago, Ill.

NA PRODAJ HIŠA

Proda se hiša z dvema stanovanji po štiri sobe, električna razsvetljava in telefon v hiši. Markeč je \$1600, katerega lahko prevzamete in drugo svoto je pa doplačati takoj. Cena je zelo nizka. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri lastniku na: Mr. Hnitynka, 3019 S. Troy St., Chicago, Ill.

RAD BI IZVEDEDEL

kje se nahaja moj brat Frank Babnik, pred tremi leti nahajal se je bil v New Duluth, Minn. Po njem proizveduje njegova žena Franca Babnik, vas Godič štev. 52, pošta Kamnik, Gorenjsko, Jugoslavija. Uljudno prosim vse cenjene rojake, če kdo ve za njegov sedanj naslov, da mi to naznani, ako bo pa sam čital ta oglas, naj se mi nemudoma prijavi na moj naslov ali pa njegovi ženi v staro domovino. John Babnik, P. O. box 358, Hermine, Pa.

Naročniki Pozor!

Znamenje (Julija 1-20) pomeni, da vam naročnik na poteče na ta dan. Ponovite jo pravočasno, da se vam lista ne vstavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, pišite nam dopisnico stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri njih lahko plačate naročnino.

Vsled draginje papirja smo povišali naročnino, od 1. julija, t. l. naprej.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00. Tednik stane za Evropo \$1.70.

Naročnino lahko tudi sami pošljite na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA",

2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POTOP.

Zgodovinski roman

Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

Gospod starosta pa je bil zadovoljen sam s seboj. Dobro je sicer vedel, da je šele polovica tadeve dovršena, ker je bilo treba še pridobiti za to privoljenje kneginje Krizelde, katere strogosti in presunljivega razuma se je on zelo bal.

Toda ker je že prišel to delo, je moral tudi končati, in radi tega je šel naslednji dan po zajutruku h kneginji. Našel jo je živajočo mašno opravo za kolegij. Za njo je zvijala Anica na dveh stolih razpeto štrono svilu; drugo štrono rdeče barve pa si je obesila na vrat ter migajoč urno z rokami, tekala okrog stolov ter navijala nit v klopčiče.

Starosti so se zaskrile oči, ko jo je zagledal, toda kmalu se mu je pokrilo lice z resnobo. Pozdravil je kneginjo, in dejal kakor nehoti:

"Ta Babinč, ki je dospel semkaj s Tatarji, je Litvin in, kakor sem poizvedel, zelo bogat človek, zelo uljuden ter izborni vojak... Ali si obrnila nanj svojo pozornost, sestra?"

"Sam si ga pripeljal k meni," odvrne malo. "Sam si ga pripeljal k meni," odvrne malo. marno kneginja Grizelda. "Pošten mu je obraz in mogoče, da je dober vojak."

"Izpraševal sem ga o onih posestvih, ki pristojajo Hrabrogati in rekel mi je, da se lahko kosa bogastvo Podbipete z Radzivilovim."

"Bog daj arečo Anici! Lažje bo prenašala svojo zapuščeno in — starost," reče gospa.

"Samo nevarno je, da jih daljši sorodniki ne razdr. Babinč pravi, da bi se lahko potegnil vojvoda viteški, ko bi hotel, za njo. Ta človek nam je zelo naklonjen in jaz bi se ni za trenotek ne obotavljal in mu zagnal svojo lastno hčer. Njemu bi zadoščevalo poslati obvestilo na sodnijo ter oglašiti svoje varstvo... Toda Babinč pravi, da je potrebno, da odrine Anica sama tjekaj."

"Kam, k Sapihi?"

"Pravzaprav k njegovim hčerkam, a to zato, da se izvrše običajne formalnosti. Kneginja se zamislila za trenotek ter reče:

"Kako naj odrine sedaj tjekaj, ko pa stoji švedje na poti?"

"Dobil sem poročilo, da so oni odstopili od Ljubljane. Vsa krajina na tej strani Vlate je že davno očiščena."

"A kdo bi jo spremil tjekaj?"

"I ni ta Babinč."

"S Tatarji? Boj se Boga, brate! To so divji, razhrzani ljudje."

"A jaz se jih ne bojim," poseže vmes z besedo Anica.

Toda kneginja Grizelda je opazila, da je brat prišel je z gotovim načrtom, radi tega je odpravila